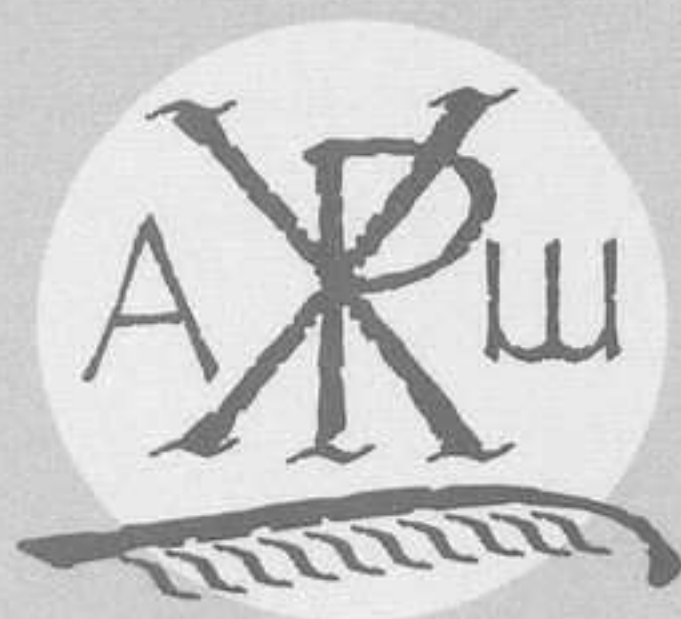

BUTLLETÍ OFICIAL

BISBAT DE MENORCA

Setembre-October, n. 5 - Any de 2003

BUTLLETÍ OFICIAL

BISBAT DE MENORCA

BIBLIOTECA
PÚBLICA MAÓ

Setembre-October, n. 5 - Any de 2003
Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.
Dipòsit Legal: MH-283/1992

Fotografia portada: Ermita de la Mare de Déu de Gràcia. Maó

SUMARI

Sr. BISBE	307
<i>Homilies</i>	
- Mare de Déu de Gràcia 2003	
- 75 aniversari de la fundació de l'“Opus Dei”	
- En el XXV aniversari de la elecció de Juan Pablo II	
<i>Escrips</i>	
- Cridats a evangelitzar en un món secular i insolidari	
- “Era estranger i em vau acollir” (Mt 25)	
- “Especialitzats” i testimonis de fraternitat	
- Domund i “jubileu” papal	
- Amb Maria, cridats a la missió	
<i>Cartes</i>	
- Carta circular al clergat diocesà	
- Carta del bisbe als parroquians de Sant Esteve de Ciutadella	
SANTA SEU	325
- Más criterios sobre la comunión eucarística de los celíacos	
ACTIVITATS DEL SR. BISBE	329
- Visita pastoral. Calendari d'aquest trimestre	
VICARIA GENERAL	337
- Guia diocesana	
- Calendari de Jornades i Col·lectes de Menorca. Any 2004	
VICARIA JUDICIAL	343
ORGANISMES DIOCESANS	347
- Ressenya del Congrés de Missions a Burgos	
CRÒNICA DIOCESANA	351
AGENDA d'octubre, novembre i desembre de 2003	357

HOMILIES

MARE DE DÉU DE GRÀCIA 2003

Miq 5,2-5a; Rom 8,28-30; Mt 1,18-23.

En aquesta celebració *unim sentiments i tradicions*, recordant amb agraïment tants de maonesos i menorquins que ens han precedit. Però serà bo també que aprofitem la nostra convivència festiva i, en concret, aquesta celebració eucarística per *mirar present i futur i encomanar a la nostra Mare l'acció evangelitzadora de les nostres comunitats parroquials* (Cfr "Objectius Diocesans"): de la mateixa manera que nosaltres invoquem Maria amb el títol de "*Mare de Déu de Gràcia*", la pietat popular la invoqua també com «*estrella de l'evangelització*».

Precisament, en pocs dies se celebrarà a Burgos el Congrés Nacional de Missions, en el qual l'Església diocesana de Menorca estarà representada... (i n'aprofito per agrair públicament la feina feta per algunes persones i l'interès del nostre Secretariat Diocesà de Missions).

Tots estam d'acord en voler donar prioritat a una *pastoral* el més "*evangelitzadora*" possible. I açò suposa, no tan sols anunciar veritats o oferir doctrina, sinó també *trobar camins de presència i promoure iniciatives* per tal que la gent pugui experimentar la proposta salvadora de Jesús com una Bona Notícia (EN 18) que aporta "*sentit*" a les diferents experiències de la vida i a la mateixa vida.

Ara bé, les nostres realitats són les que són i el nostre món actual no facilita les coses, però ens l'hem d'estimar perquè és el que tenim i els cristians sabem que *“estimar i esperar un altre món no és desentendre's d'aquest. Esperar és fer que el futur actüi sobre el present i el transformi”* (TDV 56) i per açò hem d'estar *‘ presents ’ en el món per a ser “sal, llum i llevat”... seguint la dinàmica de l'Encarnació, que hem proclamat en l'Evangelí (“Déu-amb-nosaltres”)*.

Ho hem de fer amb paciència però també amb molta esperança i mostrant *“amb signes concrets”* que és possible la construcció d'un món nou i una església evangelitzada i evangelitzadora... (Rom 8, 28ss *“Sabem que Déu ho disposa tot en bé dels qui l'estimen”*...) (Miq 5 : *“Ell vindrà a pasturar amb el poder del Senyor, amb la glòria del nom del Senyor, el seu Déu. Viuran segurs perquè ell serà gran d'un cap a l'altre de la terra. Ell serà la pau...”*). Un signe ben concret ho és, p.e., la persona i l'obra de Teresa de Calcuta, qui serà beatificada el 19 d'octubre (DOMUND).

La pietat del poble cristià, també en les que anomenem *“terres de missió”*, està impregnada d'una devoció profunda a la Verge Maria: aquest és un fet que pot observar-se en la tradició litúrgica, en la pastoral de les parròquies, en l'art sagrat, en l'espiritualitat, en la vida dels santuaris marians...

En aquesta Festa de la Mare de Déu de Gràcia, *vull reflexionar amb vosaltres sobre la presència de Maria en l'Evangelització.*

A l'escola de Maria, els seguidors de Jesús trobarem la força necessària amb la qual ajudar a orientar altres fills de Déu cap al Regne, però descobrirem que les nostres accions evangelitzadores hauran de tenir també quelcom de *“maternal”* com expressava l'apòstol Pau: *«Fillets meus!, pels qui sofreixo de nou dolors de part, fins a veure Crist format en vosaltres»*(Gal 4,19). I ja deia el Concili que l'Església es torna mare quan *«per la predicació i el baptisme, engendra per a una vida nova i immortal als fills concebuts per l'Esperit Sant i nascuts de Déu»* (LG 64).

Seguint el model de Maria, hem de començar tots i cadascú a guardar amb fe la Paraula de Déu i a investigar-la discernint les seves riqueses, per donar-ne testimoni a tots i en totes les èpoques.

Com també diu el Concili: «En la seva acció apostòlica, l'Església mira, amb raó, cap aquella que va engendrar Crist...,... perquè per mitjà de l'Església (Crist) neixi i creixi també en el cor dels creients. La Verge va ser en la seva vida exemple d'aquell amor de mare que ha d'animar a tots els que col·laboren en la missió de l'Església per engendrar els homes a una vida nova» (LG 65).

Ella va compartir amb Jesús el projecte de salvació de Déu. Sense la seva adhesió la salvació podria seguir sent tan sols una promesa. D'alguna manera, Maria és la primera destinatària de l'Evangelí. L'àngel que la visita a Natzaret és el missatger de la bona notícia. La resposta de Maria és la primera resposta positiva que li arriba al Senyor de part del poble dels creients.

Els evangelitzadors trobem, doncs, en Maria, no tan sols una dona disposada a "escoltar", sinó també *obedient en acceptar* el missatge. ... I sabem que en l'actitud de Maria trobem els elements paradigmàtics als quals han d'ajustar-se tots els destinataris de l'Evangelí per escoltar-lo i seguir-lo:

- * el *silenci* respectuós davant de l'àngel que la introdueix en el misteri de la vida de Déu,
- * el *desig* lliure de comprendre el seu propi paper en el projecte de salvació i
- * l'*obediència* fidel abandonant-se a la voluntat del Pare.

És clar que l'atenció roman sempre fixada al rostre de Crist, que és el qui s'anuncia i el que salva, però és també veritat que el *camí* privilegiat per aconseguir-ho segueix sent el que ens mostra la seva Mare. Per açò Maria és l'estrella de l'evangelització també *per cada missioner* i, al mateix temps, l'escola a què ha d'anar.

Quan l'evangelista Lluc descriu l'escena de Pentecosta, assenyalant expressament la presència de Maria, la Mare del Senyor, al costat dels Dotze (Act 1,14), està indicant que l'encàrrec de dur l'Evangelí a totes les criatures arreu del món (Mt 28,19) afecta també Maria; i no podia ser d'una altra manera. Aquella que havia seguit el seu Fill en la seva predicació no podia quedar exclosa de la participació en la missió que el Pare li havia confiat.

En aquest sentit, Maria està present també en l'evangelització **com a protagonista** de la conversió i el creixement de la santedat dels fills de Déu.

Hem de demanar que Maria guiï la humanitat a la trobada amb el seu Fill, com Sant Anselm deia ja en l'Edat Mitjana: «*Tu ets la mare de la justificació i dels justificats, la mare de la reconciliació i dels reconciliats, la mare de la salvació i dels salvats*» (Or. 52,8: PL 158,957).

75 ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DE L'“OPUS DEI” (Catedral 30 de setembre)

L'Opus Dei neix a Madrid el 2 d'octubre de 1928 quan, durant uns exercicis espirituals amb altres capellans, l'avui ja Sant reconegut, Josemaría Escrivá té aquella moció interior de Déu (ell dirà “*vaig veure*”) que el duu a promoure entre homes i dones (1930 -14 de febrer) un compromís personal de seguiment de Crist, d'amor al proïsme, de recerca de la santedat en el compliment dels deures ordinaris del cristià. En l'actualitat, hi formen part més de 80.000 persones dels cinc continents.

El Concili Vaticà II diu que *tots els batiats són cridats a seguir Jesucrist, a viure l'Evangelí i donar-lo a conèixer.*

L'Opus Dei vol contribuir a aquesta missió de l'Església promovent entre els cristians de tota condició la pràctica de l'Evangelí i les virtuts cristianes, i proporcionant *formació espiritual i atenció pastoral* als seus membres i a d'altres, per tal que puguin dur una vida coherent amb la fe en les circumstàncies ordinàries de l'existència humana, especialment mitjançant la santificació del treball. Són ben conegudes les paraules del fundador: “*Per a la majoria dels homes, ser Sant suposa santificar el propi treball, santificar-se en el seu treball, i santificar els altres amb el treball, i trobar així Déu al camí de les seves vides*” (Conversacions...,núm. 55).

Santificar el treball significa, per als fidels de la prelatura, treballar segons l'esperit de Jesucrist: realitzar la pròpia tasca amb perfecció per donar glòria a Déu i per servir els altres, i contribuir així a santificar el món, fent present l'esperit de l'Evangelí en totes les activitats i realitats tempo-

rals: *“posar Crist en l’entranya de totes les activitats humanes mitjançant un treball santificat, santificant i santificador”*.

Germanes i germans, en aquesta celebració d’acció de gràcies pels 75 anys de l’Opus Dei, remarcuem aquesta dimensió de la vida (*el sentit cristià del treball*): *“El Senyor-Déu va prendre l’home i el va posar al jardí de l’Edèn perquè el conreés i el guardés”* (Gen 2,7-8.15). És a dir, és competència de les persones lliures i responsables *construir* el món: organitzar la vida de la humanitat, fer la terra més habitable, treballar perquè les coses vagin segons el projecte original de Déu.

Una veritable espiritualitat cristiana, doncs, *desenvolupant la gràcia baptismal per la qual cadascú és cridat a la comunió amb Déu en Jesucrist, procurarà seguir la dinàmica de l’Encarnació* (Jesús és *“Déu-amb-nosaltres”*) i durà a estar *‘ presents ’ en el món*, recordant que tots els cristians, en qualsevol activitat secular, hem de cooperar a solucionar els problemes de la societat i hem de donar testimoni constant de la nostra fe, perquè sabem que *“estimar i esperar un altre món no és desentendre’s d’aquest. Esperar és fer que el futur actüi sobre el present i el transformi”* (TDV 56).

Una veritable espiritualitat cristiana durà a estar presents *“i actius”* en totes les realitats humanes, amb paciència però també amb molta esperança i sense por, mostrant *“amb signes concrets”* que és possible la construcció un món nou i una església evangelitzada i evangelitzadora, perquè *“no heu rebut un esperit d’esclaus que us faci tornar a caure en el temor, sinó l’Esperit que ens ha fet fills i ens fa cridar: «Abba, Pare!» ... I si som fills, també som hereus: hereus de Déu i hereus amb Crist, ja que, sofrint amb ell, serem també glorificats amb ell.”* (Rom 8, 14-17)

Una veritable espiritualitat cristiana ens posarà sempre en contacte amb un Déu que no té cara de solitari i, per açò, quan anem a l’oració no serà per buscar un refugi sinó per posar davant el Senyor *tota la xarxa de relacions en la que vivim. Açò és el que hem après a l’escola de Jesús*. El Déu de Jesús és *“relació”*. La vida espiritual que ens posa en relació amb Ell, ens posa necessàriament en relació amb els germans i germanes, i amb el mateix univers creat.

Per misericòrdia de Déu hem trobat el camí de la Salvació: Jesús. I sabem que *no hi ha felicitat veritable que no s’hagi d’oferir i compartir*.

Cridats a ser evangelitzadors amb paraules i obres; cridats a ser llum, encarnarem l'Evangeli en el món, sobre tot, mitjançant obres de servei amorós als altres. *“La caritat de les obres corrobora la caritat de les paraules”* (NMI, 50).

I hem de fer-ho sense cap triomfalisme, amb la humilitat de la *“sal, llum i llevat”*, com ens ho demana l'Evangeli, però ben implicats en totes les realitats humanes per tal d'ajudar a descobrir en totes i en tot *“el do de Déu”* (com deia Jesús a la Samaritana –Jo 4,10: *“Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: “Dóna'm aigua”, ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva...”*).

Tots coneixem molt bé la nostra història personal (lluïtes, victòries, alegries, amors i desamors...) i com la Gràcia de Déu ens ha convertit passa a passa en terra fecunda on la paraula de salvació que és Jesús ha pogut arrel·lar: som criatures de vegades 'desfigurades', 'ferides' amb freqüència per les nostres debilitats, però molt estimades del Pare Déu i rebent cada dia la possibilitat de renéixer... *Podem exclamar amb el psalmista: “Sóm un prodigi, i prodigis són les vostres obres”* (139,14).

La nostra vida d'oració és un submergir-se en la intimitat de Déu i en el misteri del seu amor recordant i agraint les meravelles que Ell ha obrat en cadascú de nosaltres. Hem de recordar-ho, sobretot, en dies d'obscuritat. Pere, cridat a ser, 'sense por', “pescador d'homes”, es reconeix indigne i pecador. Però Jesús deixa clar que açò no és un impediment per a la missió. (Lc 5, 1-11).

Per açò, si acollim la nostra vida com un do de Déu, *¿com no admirar-nos del miracle d'estar en el món i de ser cridats a construir el Regne?*

Per la fe en Jesucrist i pel baptisme som fills de la llum. Esteim cridats, doncs, a viure com fills de la llum (cf. Jn 12,36). *“En altre temps éreu tenebres; però ara que esteu en el Senyor sou llum. Viviu com a fills de la llum; perquè els fruits de la llum són bondat, justícia i veritat”* (Ef. 5,8-9; cf. 1 Tes. 5,5).

Demostrem, doncs, amb la nostra vida que Déu ens il·lumina i dóna força, que és bo, que acompanya en les tribulacions, que és font de goig i pau, que sota la seva paternitat la humanitat pot arribar a ser una família de

germanes i germans que ha de viure en la justícia i l'amor. I mostrem-ho amb fets, amb una vida de fe plena d'amor i d'esperança que es tradueix en signes concrets de comunió amb els altres, sense cap exclusió. Perquè, ho hem de repetir, el Jesús que trobem a l'oració sempre ve a nosaltres com "camí" vers el Pare i vers els germans.

La nostra societat, malgrat tantes persones que viuen "com si *Déu* no existís", és a dir, prescindint d'Ell en tantes coses..., té un sisè sentit per descobrir i apreciar les persones que viuen per als altres sense reserves. Aquest tipus de persona que, no tan sols són una denúncia de l'egoisme, sinó que estimulen a fer el bé i són un referent que eleva la condició humana. Són llum que brilla en les tenebres, llum en el camí de la humanitat: Teresa de Calcuta, Maximilià Mª Kolbe, el P. Damià; multitud de missioners anònims i de persones dedicades als vells abandonats, als malalts de sida, als "*niños de la calle*", matrimonis que viuen en fidelitat i oberts generosament a la vida; i tants i tants evangelitzadors que ajuden a descobrir Jesucrist en les experiències ordinàries de cada dia.

EN EL XXV ANIVERSARIO DE LA ELECCIÓN DE JUAN PABLO II (Catedral 19-10-03)

En el marco del DOMINGO MUNDIAL DE LA PROPAGACIÓN DE LA FE, damos gracias a Dios por el gran evangelizador que ha sido Juan Pablo II y seguimos pidiendo al Señor que le conceda los dones de la salud y de la fortaleza en el cumplimiento de su misión apostólica...

Dios se ha valido de él para fortalecernos en una esperanza y ánimo renovados... Todos recordamos su presentación pública con las mismas palabras de Cristo resucitado: "*No tengáis miedo*", y después: "*Abrid, abrid de par en par las puertas a Cristo*".

Él sufrió bien pronto en su propia carne las heridas de la violencia... Pero Dios ha querido que su pontificado sea uno de los más largos de la historia de la Iglesia.

Si Jesús en el Evangelio proclamado hoy nos pide a su seguidores 'distinguirnos' por nuestra actitud radical de "servicio" a los demás, así ha pro-

curado entender Juan Pablo II su vida, tratando de hacer realidad aquel anti-
quísimo título que se da a los Papas: “Siervo de los siervos de Dios”.

Como Sucesor del Apóstol Pedro viene ejerciendo el ministerio, confia-
do por el Señor, de confirmar en la fe a sus hermanos. Y como seguidor fiel
del Señor, le confiesa su amor una y otra vez con su enseñanza y con su tes-
timonio personal de vida, en la madurez y fortaleza física y en la anciani-
dad y debilidad bien evidentes. Manifestando una profunda experiencia de
fe nos ha ayudado a poner también con fe, esperanza y amor, nuestra mira-
da y nuestro corazón en Jesucristo, Redentor del ser humano, y en el Padre
de las misericordias y en el Espíritu Santo vivificador, Dios único y verda-
dero.

“Amigo fuerte de Dios” (diría Teresa de Jesús) y, por lo mismo, “defen-
sor del hombre”... Evangelizador (misionero) hasta los confines del mundo,
se ha querido hacer presente en los cinco continentes como testigo valien-
te de Jesucristo y fermento de unidad proclamando que Dios está con el
hombre, con cada hombre y mujer; que en la Encarnación se ha unido, en
cierto modo, con cada uno de nosotros.

Con ejemplar estilo evangelizador, Juan Pablo II ha ido proponiendo el
mensaje sin imposición ni injerencia alguna, pero con el valor profético y
explícito del Evangelio y de la doctrina moral y social de la Iglesia que de
él se deduce... fomentando infatigablemente una nueva cultura de la vida y
de la libertad, de la solidaridad.

Ha sido peregrino de la paz y de una civilización del amor con más de
cien viajes por los cinco continentes, entre ellos, las Jornadas mundiales de
la Juventud. Sin olvidar los realizados en Italia y las visitas a gran parte de
las Parroquias de su Diócesis de Roma. Sin duda ninguna, un especial don
de Dios, que debemos y queremos agradecer.

Ha favorecido la aplicación del Concilio Vaticano II, el gran don que el
Espíritu Santo ha concedido a su Iglesia en el siglo XX.

Ha abierto amplios espacios de diálogo fomentando el diálogo *ecuméni-
co* con otras confesiones cristianas: respetuoso con cada persona y simultá-
neamente con la verdad, ha promovido una mayor cercanía preparando los
caminos de la unidad.

Lo mismo se puede decir del diálogo *interreligioso*, (todos recordamos la convocatoria en Asís de los líderes de todas las religiones del mundo en 1986). Y también el impulso que sigue dando a favor de la verdadera unión entre los pueblos de Europa, alimentada por las raíces cristianas que están en su origen y que continúan sosteniendo su cultura.

Al proclamar tantos santos y beatos y, significativamente, tantos mártires del siglo XX de todas partes del mundo, Juan Pablo II nos ha recordado que la santidad es posible para todos y que es necesario aspirar a ella con determinación por los distintos caminos de seguimiento del Señor en la fidelidad a las diversas vocaciones y misiones que enriquecen a la Iglesia.

Hoy mismo, con su Beatificación, nos ha puesto como referente de vida cristiana a la Madre Teresa de Calcuta, servidora de los pobres más pobres de la tierra.

Confiemos con todo afecto a Santa María, la Madre de Jesucristo y de la Iglesia, la persona y ministerio de Juan Pablo II, Sucesor de Pedro.

ESCRITS

CRIDATS A EVANGELITZAR EN UN MÓN SECULAR I INSOLIDARI

Duim molt de temps emprant *la paraula solidaritat* com el camí per realitzar la igualtat de tots, la pau en el món i l'eliminació de la pobresa, perquè una veritable "solidaritat" significa sentir-se responsables els uns dels altres, els sans dels malalts, els rics dels pobres, el nord del sud, conscients que allò que podem donar mai ens pertany del tot perquè abans també ens ha estat donat.

Però vivim majoritàriament enmig de persones postcristianes, que volen realitzar-se a si mateix amb el seu propi esforç. El nostre és un món auto-suficient que ja no troba necessari Déu: acceptar Déu i viure relligats a la seva voluntat ho considera una dependència que no ajuda a ser adult.

I encara que hem de tenir una comprensió positiva i justa d'aquest món secular, com el Concili va fer (GS 36; AA 7), els cristians hem de considerar una crida d'atenció l'augment de la indiferència i l'agnosticisme.

Nosaltres, creients, sabem que sense Déu les coses no poden anar bé, però el veritable problema per a nosaltres hauria de ser no sols que es cregui o no en Déu, sinó en quin Déu es creu, per a quin Déu es viu i quines són les repercussions d'aquesta fe i d'aquesta vida en el dia a dia. I açò ens ha d'afectar perquè esteim cridats a ser "testimonis" del Déu i Pare de Jesucrist.

Perquè si el que importa, sobretot, és el benefici i produir amb eficàcia, ja es veu qui sobra. Una societat de l'eficàcia productiva és una societat dels forts, que genera marginació per als dèbils, l'ésser humà passa a ser "un productor" i la dimensió de persona es dilueix en la seva funció. Així l'esperit humà s'empobreix, es perden les relacions i s'afavoreix l'anonimat, l'estrès i la crisi de valors. Es cau fàcilment en el buit existencial i la neurosi. No sols es perd el sentit religiós, es perd el sentit de la vida. I, amb ell, el seu compromís ètic.

Hem de procurar, doncs, que la fe en Jesucrist segueixi oferint a la nostra humanitat criteris de responsabilitat i estimuli a viure segons aquesta responsabilitat, per tal que "el compartir" sigui praxi habitual entre les persones i els pobles.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 14 de setembre de 2003)

«ERA ESTRANGER I EM VAU ACOLLIR» (Mt 25)

Aquest últim diumenge de setembre esteim convidats a prestar una atenció particular a les Migracions, un fenomen complex que afecta a milions d'éssers humans. "*Hauria de ser una jornada de seriosa reflexió sobre els deures dels catòlics envers aquests germans i germanes*" (Joan Pau II).

El lema d'aquest any és estimulante: *“Aquesta casa és de tots. La construïm plegats”*.

El fet que els immigrants procedeixin de cultura distinta a la nostra, fins i tot amb creences i tradicions diferents, pot ser ocasió d'enriquiment mutu creant espais de trobada per a l'intercanvi d'experiències. Reconeixent la seva aportació (no sols tolerant-la) i afavorint així una fraternitat més i més evangèlica.

El Papa diu en el seu missatge: *“si no se senten acollits quan s'acosten a una comunitat parroquial particular perquè no parlen la llengua local o no segueixen els costums locals, fàcilment es convertiran en la “ovella perduda” (l'abandó de la qual ... hauria de ser causa de greu preocupació per als pastors i també per als fidels.)”*

Davant els inevitables conflictes provocats per diferents motius, inclosos els recels i desconfiances, els seguidors de Jesús hem de contribuir a la construcció d'un món que posi més l'accent en les semblances que en les diferències. Aquestes no han de ser mai un obstacle absolut. És més, quan parlem de *“catolicitat”*, estem afirmant-les com una riquesa que ens obre a horitzons universals.

Amb la meua salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 28 de setembre de 2003)

“ESPECIALITZATS” I TESTIMONIS DE FRATERNITAT

Ho repetim molts: en un món secular, *hem de viure centrats en “l'essencial”* presentant la dimensió transcendent de la persona humana que nosaltres mateixos hem experimentat gràcies a Jesús de Natzaret.

Els qui creim en el Déu de Jesús, intentem organitzar-nos la vida des d'Ell amb una forma de seguiment que ens fa viure clarament preocupats i compromesos en la construcció progressiva d'aquest “somni de Déu” que l'evangeli anomena “Regne”, tot i que no oblidem allò de *“ja, però encara no”*.

Però aquest seguiment no es pot viure només en la pura interioritat, sinó en la història (el contrari és espiritualisme) i encarnant-se en les situacions, amb una mirada atenta per entreveure cap on va la història. Una “lectura creient” (deim) que hem de fer amb agilitat mental per assimilar la realitat canviant, sense enyorances nostàlgiques del passat i amb una arriscada confiança en el futur.

Doncs bé, malgrat les contradiccions i ambigüitats existents, podríem dir que a la nostra societat hi ha un profund anhel de fraternitat sense fronteres (i fins i tot una recerca del sagrat o nostàlgia de Déu). I com tota la vida eclesial està determinada per la missió, és urgent el testimoni de persones i comunitats que posen de manifest que la seva fe i la participació en la comunió trinitària els duu a transformar les relacions humanes a la manera de Jesús, que no ha cercat mai el seu propi benefici (Filip 2,11ss).

Hem de manifestar en les nostres vides la presència solidaria i compassiva de Déu en aquest món amb un tipus de convivència en el que l’atenció recíproca i el perdó mutu ens faci superar diferències, aïllaments i marginacions.

¿De què parlem si no quan deim que tots som “fills de Déu”?

Amb la meua salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 12 d’octubre de 2003)

DOMUND I “JUBILEU” PAPAL

El 16 d’octubre, es compleix el XXV aniversari de l’elecció de Joan Pau II com a successor de Sant Pere en la seu de Roma i d’aquella autopresentació amb les mateixes paraules del ressuscitat: “No tingueu por”, i afegint: “Obriu de bat a bat les portes a Crist”. La seva sol·licitud per totes les Esglésies durant aquests vint-i-cinc anys ha estat un especial do de Déu que hem d’agrar.

Prego que totes les Eucaristies del mateix dia 16 d'octubre, si no hi ha impediment, se celebrin amb l'esquema de la "Missa pel Papa", unint-nos a la que el mateix Joan Pau II presidirà a Roma, perquè "la litúrgia eucarística és per excel·lència escola d'oració cristiana per a la comunitat" i la millor manera de donar gràcies a Déu.

També el proper diumenge 19, DIA DEL "DOMUND", a més de la intenció missionera, tots podrem fer en l'oració dels fidels una petició especial pel Sant Pare, justament el dia de la beatificació de la Mare Teresa de Calcuta.

A la Catedral de Menorca, el mateix diumenge, a les 20 hores, tots els fidels cristians que ho desitgin, son convidats a participar a l'Eucaristia que jo mateix presidiré donant gràcies i demanant que l'Esperit Sant ens assisteixi a tots amb la seva força, de manera que puguem ser en el nostre món testimonis fidels de Jesucrist.

Precisament el Papa ens convida enguany en el missatge del DOMUND a "contemplar el rostre de Crist" per comprometre'ns més i conèixer millor el seu misteri. I a contemplar-ho «acompanyats i amb l'exemple de la seva Mare santíssima» en l'any del Rosari perquè Maria ens ajuda a adquirir la «tranquil·la audàcia» que capacita per transmetre als altres l'experiència de Jesús i l'esperança que sosté als creients (RM 24).

«Tots els fidels cristians són cridats a la santedat i a la missió» (RM 90). I el Concili subratlla que la vocació universal a la santedat és una crida a la perfecció de caritat estretament vinculada a la difusió del missatge de la salvació. Per açò també hem insistit en els nostres Objectius Diocesans en donar prioritat a una pastoral el més "evangelitzadora" possible.

Evangelitzar és, a més d'anunciar veritats i oferir doctrina, cercar camins de presència en el món com a "sal, llum i llevat", i promoure iniciatives que afavoreixin que la fe en Jesús sigui "determinant" en les vivències i decisions.

Evangelitzar serà sempre anunciar i realitzar la Bona Notícia de Jesucrist que se'ns ofereix com el principi més decisiu de salvació personal i col·lectiva, creador d'un home nou i d'una humanitat nova.

Però, tan sols un testimoni de qualitat evangèlica és capaç de suscitar interrogants en els qui ho veuen i fa possible i més creïble l'anunci explícit de l'evangeli.

Preguem i perseverem, doncs, fent feina amb capacitat de somiar (Is 35,1-10) i sempre en clau d'esperança, mostrant, amb signes concrets, que és possible la construcció d'un món nou i d'una Església evangelitzada i evangelitzadora.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al diari MENORCA el 12 d'octubre de 2003)

AMB MARIA, CRIDATS A LA MISSIÓ

És just que, finalitzant l'any del Rosari, el missatge del DOMUND 2003 torni a insistir en el que ja el Concili deixà ben aclarit: «En la seva acció apostòlica, l'Església mira, amb raó, cap aquella que va engendrar Crist... perquè per mitjà de l'Església (Crist) neixi i creixi també en el cor dels creients. La Verge va ser en la seva vida exemple d'aquell amor de mare que ha d'animar a tots els qui col·laboren en la missió de l'Església per engendrar als homes a una vida nova» (LG 65).

A l'escola de Maria els cristians podem cultivar millor la dimensió «contemplativa» i «missionera»... Sense oblidar que és Crist el qui s'anuncia i el que salva, és també veritat que el camí privilegiat per aconseguir-ho segueix sent el que ens mostra la seva Mare.

Quan l'evangelista Lluc descriu l'escena de Pentecosta, assenyalant expressament la presència de la Mare del Senyor al costat dels Dotze (Act 1,14), està indicant que l'encàrrec de dur l'Evangeli a totes les criatures arreu del món (Mt 28,19) afecta també Maria; i no podia ser d'una altra manera. Aquella que havia seguit el seu Fill en la seva predicació no podia quedar exclosa de la participació en la missió que el Pare li havia confiat.

És aquesta mateixa missió de Crist, la que continua com un compromís seriós i coherent per tot batiat i tota la comunitat eclesial.

Compartiguem altra vegada aquest encàrrec, agraïm al bon Déu la feina dels missioners i demanem al Senyor que no faltin mai dones i homes amb capacitat de lliurar-se del tot seguint la crida a treballar “per tal que el missatge diví de la salvació sigui conegut i acceptat per tots els homes de qualsevol país de la terra” (AA 3).

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

(Publicat al FULL DOMINICAL el 19 d'octubre de 2003)

CARTES

CARTA CIRCULAR AL CLERGAT DIOCESÀ

9 / octubre / 2003

Estimats Germans Capellans:

Com és sabut de tots, el 5 de març d'aquest any, vaig nomenar l'**Equip responsable del Projecte Diocesà “Seminari Menor en Família”** i encarregat del seguiment de tot el referent a la formació dels “seminaristes”.

Doncs, bé, després de sis mesos d'experiència, els mateixos components de l'Equip, Mn. JOAN BOSCO FANER BAGUR, Mn. CRISTÒFOL VIDAL BARBER, Mn. JOSEP LLUÍS PONSETÍ PONS, i Mn. FRANCESC CARDONA VIDAL, han trobat convenient distribuir-se millor les seves funcions i competències pel que fa al ministeri que jo els havia encomanat (acompanyament personal dels “seminaristes”, convivències mensuals i d'altres trobades, relacions amb els centres de formació on es trobin, contactes amb les seves respectives famílies, etc) i ho hem formalitzat de la següent manera pel que fa a la institució SEMINARI MAJOR I MENOR:

*RECTOR-COORDINADOR: Joan Bosco Faner Bagur.

*DIRECTOR ESPIRITUAL: Cristòfol Vidal Barber.

*FORMADORS: Josep Lluís Ponsetí Pons i Francesc Cardona Vidal,

Vull comunicar-vos també que, d'ara endavant, el **DIRECTOR DE LA CASA SACERDOTAL DE MAÓ**, serà **Mn. LLORENÇ VIDAL PELEGRÍ**, al que agraesc molt la seva disponibilitat.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

CARTA DEL BISBE ALS PARROQUIANS DE SANT ESTEVE DE CIUTADELLA

28 / octubre / 2003

Acabo de compartir amb vosaltres uns dies realment molt gratificants i he pogut comprovar el dinamisme d'una Comunitat parroquial que, en 36 anys d'història, ha fet molt de camí ben acompanyada en cada moment per Rectors que han fet una bona feina.

Recordo les diferents trobades: el Grup de Vida Creixent; l'inici dels Grups de catequesi de 9 a 14 anys i la reunió amb el Grup de Catequistes; la visita a la Comunitat des Degollador; les reunions amb els responsables de les capelles de les urbanitzacions (Cala Blanca i Cap d'Artrutx); amb Joves de la JOC; amb el Consell de Pastoral; amb el Grup de Caritas; amb les Desadores; amb el Consell d'Economia (dinar familiar inclòs); amb el Grup de Litúrgia; amb els Grups de Catequesi de 1ª Comunió i Confirmació; amb els responsables dels Clubs; amb el Grup d'Acollida parroquial (i el sopar amb ells); amb els Mestres i Professors; i el dinar obert amb els parroquians i la posterior Assemblea Parroquial.

Dono gràcies al Bon Déu per tot açò i també i de manera molt particular per les visites als malalts i gent gran a casa seva (quanta bona gent!), per les visites rebudes de particulars, per les xerrades amistoses amb el vostre Rector (he pogut comprovar que us l'estimeu) i, sobretot, per les tres Celebracions Eucarístiques en diferents dies i hores amb la Comunitat Parroquial (sense oblidar el bateig de na Claudia i l'emoció dels seus familiars).

Us animo a continuar cercant amb creativitat la manera millor de tenir contacte amb 'totes' les famílies de la barriada intentant fer-vos presents a les seves cases en esdeveniments puntuals i, si pot ser, també fent-los arribar de manera habitual una bona informació de la vida de la Parròquia. També estaria bé fer arribar algunes de les vostres iniciatives, per exemple, al Full Dominical. (¿Per què no crear un "equip per a la comunicació"? Basta una o dues persones).

Igualment, trobo positiu el que intenteu fer per l'acollida i integració respectuosa del immigrants. Pot ser algunes coses s'haurien de perfilar a nivell arxiprestal per tal de no multiplicar iniciatives semblants sense necessitat, com ja hem comentat en alguna de les vostres reunions.

La 'remuntada' dels Clubs aquest curs és molt il·lusionant. Enhorabona als monitors nous i també als que ja han vingut donant moltes hores de la seva vida en aquesta tasca educativa.

Tal vegada, s'hauria de seguir pensant com anar duent a la pràctica algunes de les inquietuds del Grup de Litúrgia parroquial (el cant de 'tota' l'Assemblea, la millor participació –que no equival a multiplicar "actors"–, etc). I també anar madurant, entre tots, la qüestió dels "signes religiosos" que pot estar demanant la nova situació de la nostra societat per un lloc de culte i de reunió, fonamentalment emprat per l'Assemblea creient.

En general, ja ho hem comentat a la reunió del Consell, la vostra Programació és abundant i té ben present els Objectius Diocesans. Faltaria perfilar allò dels "responsables de les accions" i també dosificar-ho per als dos anys (2003-2005). Gràcies per l'esforç que heu fet.

Finalment, he d'agrair molt de ver a totes i tots la vostra feina i us prec que continueu mantenint el bon enteniment i aquella atmosfera tan familiar, així com la dimensió "orant" que he pogut comprovar a les reunions dels diferents grups: seguiu escoltant-se els uns als altres i, sobretot, vivint a l'escolta de la Paraula que salva, celebrant el Misteri de Crist a l'Eucaristia i els altres Sagraments i intentant fer-lo present amb fets a la vida de cada dia, sobretot en favor dels altres.

Amb la meva salutació a cadascú,

† **Joan, Bisbe de Menorca**

Le texte de ce document est une reproduction de la version originale en français. Il a été traduit en espagnol pour faciliter sa compréhension. Les modifications apportées visent à corriger les erreurs de transcription et à améliorer la lisibilité du texte. Les parties en italique ont été ajoutées pour clarifier certains passages.

Il est important de noter que ce document ne constitue pas un avis officiel. Les informations contenues ici sont destinées à servir de guide et ne doivent pas être utilisées comme base pour des décisions juridiques ou administratives. Pour plus de détails, veuillez consulter les sources officielles.

En ce qui concerne les aspects techniques, nous recommandons de consulter les manuels d'utilisation des équipements concernés. Les procédures de maintenance doivent être effectuées régulièrement pour garantir la sécurité et la performance des installations.

Le présent document est soumis à la protection des droits de propriété intellectuelle. Toute réimpression ou diffusion non autorisée est strictement interdite. Les violations de ces droits peuvent entraîner des poursuites judiciaires. Nous remercions les utilisateurs pour leur compréhension et leur coopération.

Enfin, nous tenons à exprimer nos vives remerciements à l'ensemble des collaborateurs et partenaires qui ont contribué à la réalisation de ce projet. Votre engagement et votre expertise ont été précieusement appréciés. Nous espérons que ce document vous sera utile et que vous continuerez à travailler avec nous dans le futur.

Le Directeur Général
M. Jean-Pierre Laroche

Document confidentiel - À usage interne uniquement

MÁS CRITERIOS SOBRE LA COMUNIÓN EUCARÍSTICA DE LOS CELÍACOS

(Roma, 24 de julio de 2003)

Desde hace muchos años la Congregación para la Doctrina de la Fe estudia cómo resolver las dificultades que tienen algunas personas en la recepción de la comunión eucarística cuando, por diferentes y graves motivos, no pueden sumir pan preparado normalmente o vino normalmente fermentado.

Para ofrecer a los Pastores orientaciones comunes y seguras, en el pasado han sido emanados varios documentos (CONGREGACIÓN PARA LA DOCTRINA DE LA FE, *Rescriptum*, 15 de diciembre de 1980, en *Leges Ecclesiae*, 6/4819, 8095- 8096; *De celebrantis communione*, 29 de octubre de 1982, en *A AS* 74, 1982, 1298-1299; *Lettera ai Presidenti delle Conferenze Episcopali*, 19 de junio de 1995, en *Notitiae* 31, 1995, 608-610)

Ahora se estima oportuno volver sobre el asunto, a la luz de la experiencia de los últimos años, retornando y aclarando donde sea necesario los documentos antes mencionados.

A. Del uso del pan sin gluten y del mosto

1. Las hostias *sin nada de gluten son materia inválida* para la Eucaristía.

2. Son materia válida las hostias con la *mínima cantidad* de gluten necesaria para obtener la panificación sin añadir sustancias extrañas ni recurrir a procedimientos que desnaturalicen el pan.
3. Es materia válida para la Eucaristía el *mosto*, esto es, el zumo de uva fresco o conservado, cuya fermentación haya sido suspendida por medio de procedimientos que no alteren su naturaleza (por ejemplo el congelamiento).

B. De la comunión bajo una sola especie o con mínima cantidad de vino

1. El fiel celíaco que no pueda recibir la comunión bajo la especie del Pan, incluido el pan con una mínima cantidad de gluten, puede comulgar bajo la sola especie del Vino.
2. El sacerdote que no pueda comulgar bajo la especie del Pan, incluido el pan con una mínima cantidad de gluten, puede, con permiso del Ordinario, comulgar bajo la sola especie del Vino cuando participa en una concelebración.
3. El sacerdote que no pueda sumir ni siquiera una mínima cantidad de vino, en caso que le fuera difícil procurarse o conservar el mosto, puede, con permiso del Ordinario, comulgar bajo la sola especie del Pan cuando participa en una concelebración.
4. Si el sacerdote puede sumir el vino sólo en cantidades muy pequeñas, en la celebración individual, la especie del Vino restante será consumida por un fiel que participa en la Eucaristía.

A LOS PRESIDENTES DE LAS CONFERENCIAS EPISCOPALES

C. De las normas comunes

1. Es competencia del Ordinario conceder a los fieles y a los sacerdotes la licencia para usar pan con una mínima cantidad de gluten o mosto como materia para la Eucaristía. La licencia puede ser concedida habitualmente, mientras dure la situación que la ha motivado.
2. En el caso de que el Presidente de una concelebración esté autorizado para usar mosto, para los Concelebrantes se preparará un cáliz con vino normal; y análogamente, en el caso de que el Presidente esté autorizado para usar hostias con una mínima cantidad de gluten, los Concelebrantes comulgarán con hostias normales.
3. El sacerdote que no pueda comulgar bajo la especie del Pan, incluido el pan con una mínima cantidad de gluten, no puede celebrar individualmente la Eucaristía ni presidir la concelebración.
4. Dada la centralidad de la celebración eucarística en la vida sacerdotal, se debe tener mucha cautela antes de admitir al presbiterado candidatos que no pueden sumir gluten o alcohol etílico sin grave perjuicio de su salud.
5. Se siga el desarrollo de la medicina en el campo de la celiaquía y el alcoholismo, y se fomente la producción de hostias con una mínima cantidad de gluten y mosto no desnaturalizado.
6. Salvo la competencia de la Congregación para la Doctrina de la Fe en lo que atañe a los aspectos doctrinales del asunto, la competencia disciplinar se remite a la Congregación para el Culto Divino y la Disciplina de los Sacramentos.
7. Las Conferencias Episcopales interesadas informen a la Congregación para el Culto Divino y la Disciplina de los Sacramentos, durante la visita *ad limina*, sobre la aplicación de las normas contenidas en la presente carta y las eventuales novedades en este campo.

1. El presente documento tiene como finalidad...

2. El presente documento tiene como finalidad...

3. El presente documento tiene como finalidad...

4. El presente documento tiene como finalidad...

5. El presente documento tiene como finalidad...

6. El presente documento tiene como finalidad...

7. El presente documento tiene como finalidad...

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

SETEMBRE 2003

Dia 1

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.
- Al Toro, participa a la reunió de Professors de l'Institut diocesà de Teologia.
- Visita un capellà a casa seva.

Dia 2

- A Cal Bisbe rep el matrimoni responsable de Vida Creixent a Santander.
- A Maó, a les instal·lacions de "Es Diari de Menorca", presentació de la Revista de les Festes de la Mare de Déu de Gràcia.

Dia 3

- Despatxa amb col·laboradors.
- Dina amb els Rectors de l'Arxiprestat de Ciutadella i participa a la seva reunió ordinària.

Dia 4

- A Cal Bisbe rep visites i despatxa assumptes.
- Al Toro, visita la Comunitat de RR. Filles de la Misericòrdia.
- A Alaior, reunió amb l'equip responsable del Seminari Menor en Família.
- Rep la visita dels dirigents de la Penya Valencianista d'Alaior.

Dia 5

- A Cal Bisbe rep visites, entre les quals la Superiora General de les RR. Dominiques de l'Anunciata.
- Al fosquet, participa a la reunió de l'equip de la Delegació Diocesana per l'Anunci.

Dia 6

- A Sant Esteve de Ciutadella, celebra l'Eucaristia vespertina en la qual un infant rep el Baptisme, un adult els 3 Sagraments

de la Iniciació cristiana i un grup de joves i adults el Sagrament de la Confirmació.

Dia 7

- A la Catedral, celebra l'Eucaristia dominical i la Confirmació de 6 adults.

Dia 8

- A Maó, visita la Comunitat de RR. Concepcionistes i presideix Processó i Missa solemne amb motiu de la Festa de la Mare de Déu de Gràcia i dina amb els capellans a la Casa Sacerdotal.

Dia 9

- A Cal Bisbe despatxa amb col·laboradors.
- Visita el Rector de Sant Climent.
- Participa a la reunió de l'equip de la Delegació Diocesana de M.C.S.

Dia 10

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Al Monestir de RR. Clarisses saluda la Comunitat.

Dia 11

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Reunió amb membres de la Gerència del Patrimoni Diocesà.

Dia 12

- A Cal Bisbe, despatxa amb col·laboradors.
- Visita dos capellans malalts.

Dia 13

- Viatja a Vic, via Barcelona.

Dia 14

- A la Catedral de Vic concelebra en l'Eucaristia d'Ordenació del nou Bisbe.

Dia 15

- A Cal Bisbe, participa a la reunió ordinària de la Comissió diocesana de Patrimoni.

Dia 16

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Visita un capellà a la clínica.

Dia 17

- A Maó, visita un capellà a casa seva.
- Al Col·legi "Cor de Maria" saluda la Superiora de la Comunitat.
- A la Casa Sacerdotal, dina amb els capellans i rep visites.
- Al fosquet, a la Casa de l'Església de Maó, és reuneix amb els membres dels Consells de Pastoral i Dirigents de Moviments i similars, per tal de comentar l'orientació missionera de la pasto-

ral diocesana, d'acord amb els *Objectius del bienni 2003-2005*.

Dia 18

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Al capvespre, reunió amb la Presidenta del Consell Insular.
- Visita la Comunitat del Toro.
- Al fosquet, a Alaior, és reuneix amb els membres dels Consells de Pastoral i Dirigents de Moviments i similars de l'Arxiprestat del Centre, per tal de comentar l'orientació missionera de la pastoral diocesana, d'acord amb els *Objectius del bienni 2003-2005*.

Dia 19

- A Cal Bisbe rep visites.
- Visita la família d'un capellà per tal de compartir sentiments de condol.
- Al fosquet, al Seminari, es reuneix amb els membres dels Consells de Pastoral i Dirigents de Moviments i similars de l'Arxiprestat de Ciutadella, per tal de comentar l'orientació missionera de la pastoral diocesana, d'acord amb els *Objectius del bienni 2003-2005*.

Dia 20

- A Cal Bisbe despatxa amb col·laboradors.

Dia 21

- A Maó, presideix la presa de possessió del nou Rector de la Parròquia Sant Francesc.
- Visita capellans, un d'ells al geriàtric.

Dia 22

- A València, celebra els 40 anys d'ordenació de prevere amb els seus condeixebles.

Dies 25 i 26

- A Madrid, participa a la reunió de la Comissió episcopal de Pastoral Social.

Dia 27

- A Còrdova, concelebra en l'Eucaristia de Presa de Possessió del nou Bisbe.

Dia 29

- A Cal Bisbe despatxa amb col·laboradors.
- Al Seminari, participa al dinar festiu amb els capellans residents i la comunitat de RR amb motiu de l'onomàstic de Sor Rafela.
- A la Sala d'Arcs del Seminari, signa un conveni de col·labora-

ció amb l'ISCREB de Barcelona i assisteix a la lliçó inaugural i obertura del nou curs de l'Institut Diocesà de Teologia.

Dia 30

- A Cal Bisbe, rep visites entre les quals, la del Provincial dels Salesians.
- Reunió amb el matrimoni director del Secretariat D. de P. Familiar.
- A la Catedral, presideix l'Eucaristia d'acció de gràcies pels 75 anys de la fundació de l'Opus Dei.

OCTUBRE 2003

Dia 1

- A la Casa Rectoral de Sta. Maria de Maó, visita els nous despatxos per a Serveis Diocesans.
- Al Consell Insular de Menorca signa el Conveni anual per a la restauració de béns de titularitat de la Diòcesi.
- Visita capellans a casa seva.
- Al capvespre, reunió amb el Vicari General i l'Ecònom Diocesà.

Dia 2

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.

- A Alaior, reunió amb l'equip responsable del seguiment dels Seminaristes.

Dia 3

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Al Toro, saluda els Voluntaris de Caritas reunits en Curset de Formació i, després, celebra "l'enviament" dels Mestres Cristians i Professors de Religió de les Escoles públiques i concertades i dels Instituts de Menorca, i participa a la presentació dels Objectius del Secretariat Diocesà d'Ensenyança.
- Es reuneix amb la Comunitat de RR.

Dia 4

- Celebra la festivitat de Sant Francesc al Seminari, amb els capellans residents i la comunitat de Franciscanes Filles de la Misericòrdia.
- Visita un capellà malalt.
- A la Parròquia Sant Francesc de Maó, celebra el Sagrament de la Confirmació.

Dia 5 i 6

- A Madrid, participa a la reunió de la Comissió Episcopal de Pastoral.

Dia 7

- Reunió amb el Director del Secretariat D. de P. Salut.

Dia 8

- Despatxa amb col·laboradors.
- Reunió del Consell diocesà d'Economia.

Dia 9

- Visites a Cal Bisbe.
- Reunió amb el Rector del Seminari.

Dia 10

- Treball personal.

Dia 11

- Visita un capellà.
- A Ferreries, trobada amb el grup que rebrà la Confirmació a final de mes.
- Al Toro, dirigeix un recés als Catequistes de la Diòcesi i presideix l'Eucaristia.

Dia 12

- A Mercadal, celebra l'Eucaristia del Dia del Pilar i participa a la Festa de la Guàrdia Civil.

Dia 13

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.
- Reunió amb l'equip d'arquitectes del Bisbat.

Dia 14

- A Maó, rep visites.
- Dina amb els residents a la Casa Sacerdotal.
- Visita un capellà malalt al geriàtric.
- Visita al Rector de Sant Lluís.
- A Alaior, acompanyat del Rector de Sta. Eulàlia visita el Centre Valencianista.

Dia 15

- A Cal Bisbe, despatxa assumptes.
- Comença la Visita Pastoral a Sant Esteve de Ciutadella: reunió amb el Grup de Vida Creixent; visita Malalts a casa seva; celebra l'Eucaristia de la comunitat parroquial; inicia els Grups de catequesi de 9 a 14 anys i es reuneix amb el Grup de Catequistes.

Dia 16

- Al Toro, participa al Curset de Formació permanent del clergat.
- A Ciutadella, al capvespre, continua la V.P. a Sant Esteve: Visita malalts; visita a la Comunitat des Degollador; reunió amb els responsables de les capelles de les urbanitzacions (Cala Blanca i Cap d'Artrutx); rep visites de particulars; reunió amb Joves de la JOC; reunió amb el Consell Parroquial.

Dia 17

- Al Toro, participa al Curset de Formació permanent del clergat.
- Reunió amb els Delegats Diocesans d'Àrea.
- Visita un capellà ingressat a la Clínica Menorca.
- A Ciutadella, continua la V.P. a Sant Esteve: es reuneix amb el Grup de Caritas i rep visites de particulars.
- Al Centre Artístic de Ciutadella assisteix a la Conferència organitzada per Caritas Diocesana.

Dia 18

- V.P. a Sant Esteve de Ciutadella: Grup de Desadores; Consell d'Economia; Dinar familiar; reunió amb el Grup de Litúrgia; Grups de Catequesi de 1ª Comunió i Celebració de l'Eucaristia dominical (de vigília).

Dia 19

- V.P. a Sant Esteve de Ciutadella: Celebra l'Eucaristia dominical i el baptisme d'una filleta; es reuneix amb un Grup de Mestres i Professors; participa al dinar obert amb els parroquians i a la posterior Assemblea Parroquial.
- Al fosquet, a la Catedral, en el marc de la celebració del DOMUND, participa al Rosari per la Pau i presideix Eucaristia

d'acció de gràcies pels 25 anys de Joan Pau II com a Successor de Pere.

Dia 20

- A Cal Bisbe, rep visites i despatxa assumptes.

Dia 21

- Rep visites a Cal Bisbe.
- Visita un capellà malalt.
- Al capvespre, acaba la V.P. a Sant Esteve: visita malalts; rep visites de particulars; reunió amb els responsables dels Clubs; participa a la reunió del Grup d'Acollida parroquial i sopa amb ells.

Dia 22

- A Cal Bisbe, rep visites, entre les quals el Batlle de Ciutadella.
- Visita un capellà a la Clínica Menorca.
- Saluda la Comunitat de Santa Clara.

Dia 23

- A Maó, visita les RR. Concepcionistes.
- Rep visites a la Casa Sacerdotal i dina amb els residents.
- Visita dos capellans a les seves respectives parròquies.
- A la Parròquia del Carme, presenta una reflexió sobre "Valors

i Reptes de la Família Cristiana”.

Dia 24

- Despatxa assumptes amb col·laboradors.
- Manté una entrevista radiofònica en directe a la SER.

Dia 25

- Al Toro, Participa a la reunió anual dels Consells Parroquials d'Economia i comparteix taula amb la Comunitat de Filles de la Misericòrdia.
- Visita la Comunitat de la Salle d'Alaior.
- Al Centre Valencià d'Alaior, participa a la Xerrada-Col·loqui sobre “Futbol i Religió”.

Dia 26

- A Ferreries, celebra el Sagrament de la Confirmació.
- Al Seminari, dina amb els al·lots i equip de formadors del Seminari Menor en Família.
- A Fornells, participa a la Pregària Vocacional Diocesana.

Dia 27

- Rep visites a Cal Bisbe i despatxa amb col·laboradors.
- Visita un capellà malalt.

- Al capvespre, reunió amb els Rectors de l'Arxiprestat de Maó.

Dia 28

- A Cal Bisbe, rep visites.
- Reunió amb la Directora del Secretariat de P. Universitària.
- Reunió amb la Directora del Secretariat de P. de Joventut.

Dia 29

- Participa a la reunió ordinària del Consell de Presbiteri.
- Reunió amb arquitectes diocesans.

Dia 30

- Reunió amb la Directora del Secretariat de Catequesis.
- Visita Pastoral a Sant Climent: Visita malalts a casa seva; rep visites de particulars, reunió amb el Grup de M.S.C.

Dia 31

- Reunió amb el Director del Butlletí O. del Bisbat.
- Visita un capellà malat.
- Visita Pastoral a Sant Climent: visita malalts a casa seva; rep visites de particulars; reunió amb el Consell Parroquial de Pastoral.

VISITA PASTORAL CALENDARI d'AQUEST TRIMESTRE

OCTUBRE 2003

SANT ESTEVE – CIUTADELLA = dies 15, 16, 17, 18, i 19.

SANT CLIMENT = dies 30 i 31 (octubre), i 2 de novembre.

NOVEMBRE

SANT CRISTÒFOL – MIGJORN GRAN = dies 5, 6, 7, i 8.

LA CONCEPCIÓ – MAÓ = dies 26, 27, 28, 29, i 30.

DESEMBRE

MARE DE DÉU DEL ROSER – ES CASTELL = dies 10, 11, 12, 13 i 14.

SANT ANTONI M. CLARET – CIUTADELLA = dies 17, 18, 19, 20 i 21.

Cal recordar que, a la Carta publicada amb motiu de la V.P. (*i que els fidels haurien de poder conèixer*), s'aconsella fer una feina prèvia a cada Parròquia... i també, durant la V.P., una Celebració Eucarística "significativa" i qualque tipus d'Assemblea Parroquial.

VICARIA GENERAL

GUIA DIOCESANA

Ciutadella, 6 d'octubre de 2003

Benvolguts germans

Em plau enviar-vos la nova guia diocesana, que substitueix la publicada el 1997.

Les dades que hi apareixen són les corresponents al moment de la seva entrada a impremta, de manera que s'haurà d'anar actualitzant a mesura que es produeixin variacions. Per això us demano la vostra col·laboració en el sentit de fer-me arribar totes les correccions o noves dades que s'hi hagin d'incorporar. Així en haver de fer una nova edició, la feina que ha hagut de fer Mn. Jaume Ametller, Secretari Canceller de la cúria, serà molt més fàcil.

En una altre ordre de coses, tant a la cúria com al seminari ens arriben novetats editorials que, de moment, queden a la biblioteca del seminari. Amb la bibliotecària esteim estudiant la manera de poder-les donar a conèixer a la gent. De moment, i donat que tenim llibres duplicats, a les diverses trobades i convocatòries diocesanes es posaran a disposició per poder ser adquirits a bon preu. Segons la resposta que es tenguí mirarem de posar un servei d'encomana i venda. També en aquesta iniciativa és necessària la vostra opinió, suggeriments i col·laboració.

Desitjant-vos un bon començament de curs, rebeu una cordial salutació.

Rafel Portella Moll

CALENDARI DE JORNADES I COL·LECTES DE MENORCA ANY 2004

(i pautes senzilles per a dur-les a terme)

1 de gener: **JORNADA DE LA PAU** (*Jornada mundial, convocada pel Sant Pare*)

Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu: Celebració de la litúrgia del dia: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

6 de gener: **DIA DEL CATEQUISTA NADIU** (*Jornada convocada pel Sant Pare i les OO. MM. PP.*)

Solemnitat de l'Epifania del Senyor: Celebració de la litúrgia del dia; intenció en la Pregària dels Fidels.

18 a 25 de gener: **OCTAVARI DE PREGÀRIES PER LA UNITAT DELS CRISTIANS** (*mundial i pontifici*)

Els diumenges 18 i 25, dins l'octavari, es pot celebrar la "Missa per la Unitat dels cristians", amb les lectures del diumenge II durant l'any.

25 de gener: **JORNADA DE LA INFÀNCIA MISSIONERA** (*mundial i pontificia: OO.MM.PP*)

Celebració litúrgica del III diumenge durant l'any: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

2 de febrer: **JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA** (*mundial i pontificia*)

Celebració litúrgica de la festa de la Presentació del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

8 de febrer: **COL·LECTA DE LA CAMPANYA CONTRA LA FAM EN EL MÓN.**

Celebració litúrgica del V diumenge durant l'any: monició justificativa de la campanya i col·lecta.

11 de febrer: **JORNADA MUNDIAL DEL MALALT en la festa de la Mare de Déu de Lourdes** (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració de la litúrgia del dia, fent referència de la jornada en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels. El bé pastoral pot aconsellar, a judici del rector o del celebrant, dir la missa pels Malalts.

7 de març: **DIA D'HISPANOAMÈRICA** (*depenent de la C. E. E.*)

Celebració litúrgica del II diumenge de Quaresma: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

21 de març: **DIA DEL SEMINARI I COL·LECTA**

Celebració litúrgica del IV diumenge de Quaresma: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels; col·lecta.

9 d'abril: (**Divendres Sant**) **PELS SANTS LLOCS** (*col·lecta optativa*)

Si es fa la col·lecta, caldrà motivar-la amb una breu monició.

2 de maig: **JORNADA MUNDIAL DE PREGÀRIA PER LES VOCA-CIONS** (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica del IV diumenge de Pasqua: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

El mateix dia: **JORNADA DEL CLERGAT NADIU I CAMPANYA MISSIONERA "PRIMAVERA DE L'ESGLÉSIA"** (*pontifícia: OO. MM. PP.*)

Celebració litúrgica del IV diumenge de Pasqua: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

23 de maig: **DIA DE MENORCA MISSIONERA** (*col·lecta de caràcter diocesà*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de l'Ascensió del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

El mateix dia: **JORNADA MUNDIAL DE LES COMUNICACIONS SOCIALS** (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de l'Ascensió del Senyor: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

30 de maig: **DIA DE L'ACCIÓ CATÒLICA I DE L'APOSTOLAT LAICAL** (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de la Pentecosta: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

6 de juny: **"DIA PRO ORANTIBUS"** (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat de la Santíssima Trinitat: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

13 de juny: **DIA (I COL·LECTA) DE CARITAT** (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica de la Solemnitat del Cos i la Sang de Crist (Corpus Christi): referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

27 de juny: **DIA DEL PAPA**

Celebració litúrgica de la Solemnitat de Sant Pere i Sant Pau, apòstols: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

4 de juliol: **JORNADA DE RESPONSABILITAT DEL TRÀFIC** (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del diumenge XIV durant l'any: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

15 d'agost: **COL·LECTA GENERAL PER DIVERSES NECESSITATS** - Catequistes missioners, Infància missionera, Hispanoamèrica, Diners de Sant Pere, Clergat nadiu, Mitjans de comunicació social, Sants Llocs, Comunitats de vida contemplativa, Migracions... (*de caire diocesà*)

Celebració de la litúrgia de la Solemnitat de l'Assumpció de Maria: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

26 de setembre: JORNADA MUNDIAL DE LES MIGRACIONS (*convocada pel Sant Pare*)

Celebració litúrgica del diumenge XXVI durant l'any: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

El Sr. Bisbe dóna permís perquè es pugui celebrar la missa pels Emigrants i Exiliats, amb les lectures del diumenge XXVI.

24 d'octubre: JORNADA MUNDIAL (I COL·LECTA) PER L'EVANGELITZACIÓ DELS POBLES (DOMUND) (*Pontifícia, OO. MM. PP.*)

Celebració litúrgica del diumenge XXX durant l'any: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels, justificació de la col·lecta.

Es pot dir la missa per l'Evangelització dels pobles.

14 de novembre: DIA (I COL·LECTA) DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA (*depenent de la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del diumenge XXXIII durant l'any: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

26 de desembre: JORNADA PER LA FAMÍLIA I LA VIDA (*convocada pel Sant Pare i per la C.E.E.*)

Celebració litúrgica del festa de la Sagrada Família: referència en la monició d'entrada i en l'homilia i intenció en la Pregària dels Fidels.

El presente documento tiene como objetivo principal...

En consecuencia, se propone...

Para ello, se han considerado...

Los resultados de esta investigación...

Es importante destacar que...

En conclusión, se puede afirmar...

Finalmente, se recomienda...

Este estudio forma parte de...

Los datos utilizados en este...

Se agradece a los participantes...

Este trabajo fue financiado por...

I. INTRODUCCIÓN

Como respuesta a la petición formulada por el Rvdmo. Sr. Obispo (13-02-02), el Tribunal Supremo de la Signatura Apostólica (Prot. N. 4695/2002 SAT) *prorroga "mientras no se provea de otra manera" (donec aliter provideatur)*, es decir, sin delimitar un periodo de tiempo, como se venía haciendo desde el año 1976, en sucesivos quinquenios, *la competencia del Tribunal de Mallorca para juzgar, en primera instancia, las causas de la diócesis de Menorca*".

Según el Código vigente, los tres Jueces (cf. Can. 1425) y el Defensor del Vínculo (cf. Can. 1432) deben ser necesariamente licenciados en derecho canónico (cf. CC. 1420 § 4, 1421 § 3, 1435).

A pesar de la incorporación de un nuevo canonista, el sacerdote D. Francisco J. Cardona Vidal, nuestra Diócesis no dispone, de momento, del personal cualificado suficiente para poder tratar y definir las causas en primer grado. En el Tribunal Eclesiástico de Mallorca se acumulan sus causas y las nuestras, de manera que el tiempo de su resolución suele alargarse algo más de lo normal.

Una de nuestras tareas más frecuentes es llevar a cabos los trámites prejudiciales de asesoramiento sobre la existencia de fundamento suficiente para emprender una causa de nulidad matrimonial. En este momento se realiza simultáneamente una labor de acompañamiento espiritual intensamente sacerdotal, pues salen a superficie dramas humanos verdaderamente desgarradores, con una gran carga de sufrimiento moral para las personas que

los evocan. Son situaciones, la mayoría de las veces, irreversibles en cuanto a una posible reconciliación y reanudación de la vida matrimonial, pero cuando se ayuda a analizar con serenidad los hechos y se quiere llegar a conocer la verdad objetiva, se facilita a estas personas no sólo alcanzar la tranquilidad de la conciencia, sino vivir su presente con la madurez de las personas que han asumido su pasado.

Pero nuestra labor más delicada es la ejecución de los Exhortos de los tribunales eclesiásticos, especialmente los procedentes de Mallorca, que tratan nuestras causas: citación de las partes demandadas y de los testigos, confesiones judiciales de las partes, declaraciones e interrogatorios de los testigos, nombramiento de los peritos, etc. Nuestra contribución es poner a disposición de los Jueces aquellos elementos que les aportarán la certeza moral suficiente para declarar la nulidad del matrimonio. Una labor delicada y que se lleva a cabo siguiendo escrupulosamente las instrucciones recibidas y las normas canónicas sobre los procesos.

Como queda reflejado en la Memoria Anual, que se publica a continuación en el Boletín Oficial del Obispado, la Vicaría Judicial interviene también en otros muchos asuntos de su competencia no relacionados con las causas matrimoniales, como son la redacción de informes jurídicos, elaboración y corrección de estatutos, formación jurídico-canónica impartida a grupos que lo solicitan, etc.

II. MEMORIA DEL CURSO 2002-2003

DE LAS CAUSAS PARA DECLARAR LA NULIDAD DEL MATRIMONIO:

EJECUCIÓN DE SENTENCIAS:

* Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonio y de bautizados la doble sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: **MARQUÉS - FERNÁNDEZ**

* Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonios y de bautizados la doble

sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: ESPÍ - CARLES

- * Notificación dirigida a la Vicaría General del Obispado, para que se mande anotar en los libros de matrimonios y de bautizados la doble sentencia afirmativa en la causa de nulidad de matrimonio: ESTEBAN - VIVÓ

EXHORTOS:

1) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DE BARCELONA:

Causa de nulidad de matrimonio: CASALÉ – BLANCO. Diligencias de citación de la parte demandada (12-2-2003/ 22-9-2003).

Causa de nulidad de matrimonio: MORENO – TARDÍO. Diligencias de citación de la parte demandada (17-9-2003)

2) TRIBUNAL ECLESIAÍSTICO DE MALLORCA:

Causa de Nulidad de Matrimonio: SAURA – GONZÁLEZ DE LARA. Interrogatorio de los testigos: Doña Mercedes Saura y Manuel de Villena. Doña María del Carmen Saura y Manuel de Villena. Don José María Puig Martín. Informes de credibilidad de los testigos (14-2-2003).

Causa de Nulidad de Matrimonio: PONS – PÉREZ. Contestación de la demanda (10-3-2003). Confesión judicial del esposo demandado. Interrogatorio de los testigos: Don José Pons Marqués. Doña Sara Florit Gener. Doña María Auxiliadora Pons Salord. Informes de credibilidad de las partes y de los testigos (9-6-2003).

Causa de Nulidad de Matrimonio: MASCARÓ – LLUFRIU: Tramites de contestación de la demanda. Confesión judicial de las partes. Interrogatorio de los testigos: Doña Ana María Camps Portella, Doña María Mascaró Camps, D. David Serrano Pons, Doña Antonia María Mascaró Moll, D. Miguel Abad Pons. Informes de credibilidad de las partes y de los testigos (30-9-03).

- Causa de nulidad de matrimonio: SERRA – PONS: Contestación de la demanda (30-9-2003).

- Causa de nulidad de matrimonio: CAMPS – CARDONA: Contestación de la demanda (30-9-2003)

III. OTROS ASUNTOS

- * Informes jurídicos solicitados por distintas personas y asociaciones.
- * Entrevistas para discernir posibles causas de nulidad matrimonial. Se está preparando la introducción de tres nuevas Causas.
- * Mediaciones y arbitrajes en conflictos matrimoniales.
- * Docencia: Instituto Diocesano de Derecho Canónico de Valencia. Clases de “munus santificandi”, para los alumnos de primer curso de Licenciatura. Enero de 2003.

HORARIO

- 1) CURIA DIOCESANA: Lunes, de 10 a 12.30.
- 2) PARROQUIA MARE DE DÉU DEL ROSER, ES CASTELL:
Horas convenidas.
- 3) VACACIONES: MES DE AGOSTO.

Ciudadella de Menorca , 30 de septiembre de 2003

Gerardo Villalonga Hellín, Vicario Judicial del Obispado

ORGANISMES DIOCESANS

RESSENYA DEL CONGRÉS DE MISSIONS A BURGOS

Els dies 18 al 21 de setembre de 2003, a la ciutat de Burgos se celebrà el Congrés Nacional de Missions, esdeveniment d'importància primordial per a l'Església Espanyola.

Convocats per la Conferència Episcopal Espanyola, i amb el lema ¡És l'hora de la missió!, 760 congressistes entre bisbes, sacerdots, religiosos/es, missioners/es i laics, representants de totes les diòcesis espanyoles i d'altres continents (Amèrica-Àfrica...) confirmen que: és imprescindible en la nostra Església impulsar l'acció missionera, que es necessiten motivacions d'entusiasme en les noves generacions per tal d'assumir amb generositat i responsabilitat la consciència missionera, amb noves vocacions, per al relleu missioner. Gaudírem amb el testimoni de fidelitat a Jesucrist i el desig evangelitzador dels missioners/es que comunicaren la seva experiència.

És important veure i conèixer com l'Església de Jesucrist es fa present en els més diversos àmbits de la terra, per mitjà de la paraula i del testimoni, dels seus enviats; i més important encara és ser una Església viva que, moguda per la gràcia de l'Esperit Sant, desitja renovar-se, convertir-se, caminar... per tal de fer realitat el mandat del Senyor: "Anau i anunciau...".

Ana Capellán, *carmelita missionera, assistent i representant de la Diòcesi de Menorca pel Secretariat de Missions.*

PASTORAL UNIVERSITÀRIA

Del passat 25 al 28 de setembre, cinc postuniversitaris menorquins vam assistir a la primera trobada d'universitaris cristians, organitzada per la Conferència Episcopal Espanyola a la ciutat d'Àvila. Van ser quatre dies intensos de conèixer gent, compartir experiències i assistir a xerrades i tallers, en relació a un tema de treball com és la situació del món universitari entorn de la fe.

Com trobar Déu en la universitat?

Com ser un cristià desacomplexat, dins un món universitari, on el cristianisme gairebé ni es destaca?

Aquestes i altres qüestions van ser exposades i debatudes sota el criteri que cal descobrir Déu, com a proper, en el relat humil de la persona i manifestar com el vivim en la vida quotidiana. Com a cristians som cridats a un nou compromís de fe, dinàmic, obert a la novetat del canvi.

Després de la reflexió d'aquestes jornades voldríem destacar que:

- La fe de l'Església es rep i creix en grup. El món de la universitat necessita d'aquests grups de reflexió comunitària, ja que el desenvolupament de la dimensió intel·lectual per si sola no forma cristians. El testimoni de la fe i l'acompanyament en aquesta, forma i educa.
- S'han d'adaptar les maneres de fer aquest acompanyament en la fe a cada realitat universitària.
- Aquestes idees s'han de proposar amb tota sinceritat i humilitat. Els que ens deim cristians hem de ser prou madurs per donar raó de la nostra esperança i ser coherents amb el que creim i feim; si no, qui ens creurà?

Eugeni, Isabel, Pere, Ramon i Magdalena

NOVES OPORTUNITATS

Aquest nou curs que se'ns obre és una agenda plena d'oportunitats de formació també per als qui ja no tenen edat escolar.

Els creients adults també tenim oportunitats per a formar-nos en la fe. Us convidem a aprofitar aquestes oportunitats de formació que tenim a l'abast. Hi trobem aquestes raons de pes:

- La fe és una llavor destinada a créixer. Açò vol dir, entre altres coses, anar explorant, en paraules paulines, "*l'amplària i la llargària, l'alçada i la profunditat de l'amor de Crist*" (Ef 3, 18-19).
- Hem d'anar superant la divisió entre els qui saben i els qui no saben, ja que tots els cristians participam, com a poble de Déu, de la mateixa funció profètica de Crist. La formació ens durà a ser conscients i participatius en l'Església: segons I Cor 14, 16 ss, ¿com respondre *Amén* si no entenem la pregària?
- Ens hem d'equipar per a exercir responsabilitats en la pastoral, l'ensenyament escolar, la catequesi, etc. Aquests serveis requereixen un bagatge que ens faci no simplement bons tècnics o professionals, sinó també cristians responsables de la missió de l'Església.
- Hem de saber explicar-nos en el diàleg fe-cultura. A qui ens demani: ¿per què creus, esperes, estimes?, els hem de poder donar una resposta entenedora.
- Hem de conservar el nostre patrimoni cultural religiós.

L'Institut diocesà de Teologia, de forma presencial, i l'ISCREB de Barcelona, a través d'internet, a més d'altres iniciatives de comunitats o moviments diocesans, us ofereixen una sèrie de cursos com a oportunitats de formació a l'abast dels cristians adults. Aprofitem-les.

Joan Febrer

(delegat diocesà de l'Àrea d'espiritualitat i formació)

VOCACIONS

La nostra Diòcesi viu el goig de tenir actualment uns deu seminaristes. Quatre d'ells al Seminari de València (dos en el Major i dos en el Menor), i un altre començarà pròximament el preseminari Major a Mallorca. Dos d'ells són equatorians que comparteixen, com tants d'altres, les dificultats de molts emigrants. Els altres seminaristes els tenim a Menorca vivint l'experiència del Seminari en Família mentre realitzen els seus estudis d'ESO o d'accés a la Universitat. També hi ha un jove menorquí a Barcelona que, tot i que cursa estudis civils a una universitat, ha manifestat el seu desig de ser prevere.

Aquesta realitat:

- Ens compromet a cuidar i a promoure, il·lusionats, les crides vocacionals al presbiterat que van sorgint entre nosaltres.
- Ens motiva a pregar perquè es mantengui viva la flama vocacional a tots els nivells.
- Ens demana col·laborar econòmicament –personalment i com a Parròquia (beques, apadrinaments, col·lecta del Dia del Seminari...)- sentint que els seminaristes actuals són aire fresc per a la nova Església.

Aquestes lletres, com veieu, tenen la finalitat de fer-vos propera la realitat del Seminari i d'esperonar la nostra solidaritat amb els seminaristes. Les despeses que ens ocasiona el seu desplaçament fora de l'illa, aniran a càrrec de les famílies, de la Diòcesi, del treball personal que ells puguin fer durant les vacances i, com us demanam, de les vostres aportacions.

Voldríem que tots sentíssim nostra la realitat del Seminari. Us demanam explícitament que ens faceu arribar els vostres suggeriments en bé de tots.

Gràcies a tots, en nom de l'equip responsable del Seminari,

Cristòfol Vidal
Josep Lluís Ponsetí
Francesc Cardona
J. Bosco Faner

SETEMBRE

• **OBJECTIUS PASTORALS DIOCESANS**

Els dies 17,18 i 19 el Sr. Bisbe es va reunir amb els consells pastorals dels arxiprestats de Maó, del Centre i de Ciutadella, respectivament. En començar el nou curs demanà que les parròquies de cada arxiprestat programin des dels objectius diocesans i, en la mesura possible, facin accions conjuntes treballant en equip. Es mantenen, com a prioritaris, el camp de la família, de l'ensenyança i de la joventut. El Sr. Bisbe remarcà que els objectius han de ser clarament evangelitzadors: Treballar a favor d'aquells que estan apartats de la pràctica religiosa.

• **FRATER**

El cap de setmana, del 21 al 22, una vintena de membres de la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids es va reunir al Santuari de la Mare de Déu del Toro, en unes jornades de formació que van ser dirigides pels responsables de la zona de Catalunya i Balears. Durant aquests dies van analitzar la situació actual del Moviment a la Diòcesi. Es va constatar, també, la necessitat de més formació i organització d'activitats complementàries, a les que hi tindrien accés els malalts psíquics.

• ***EQUIPS DE LA MARE DE DÉU***

Els equips de Matrimonis de la Mare de Déu ens vam trobar el passat diumenge, dia 21, al col·legi de La Salle de Maó, en una jornada de reflexió sota el títol: "Déu en la família". La xerrada fou impartida pel prevere mallorquí Pep Antoni Guardiola, actual rector de la parròquia d'Andratx. La pedagogia i metodologia de la reflexió ens va sorprendre a tots. Ens va fer participar en tot moment. Aquests són alguns motius de reflexió trets de la seva exposició:

- Déu ha d'ocupar el centre de la llar cristiana.
- Reconèixer el que Déu vol: amor, justícia, veritat.
- Què volem per als nostres fills: un pare bo o un bon pare?
- Els fills han de veure que els pares s'estimen.
- Hem de deixar que els fills tropessin i s'equivoquin. Sabran aprendre dels errors.
- Sembrem llavors de pau dins el cor dels nostres fills.

Finalment ell ens convidava a redescobrir Déu dins la nostra família, deixant-nos treballar per Déu i treballant el dia a dia.

• ***PREGÀRIA INDIVIDUAL I COMUNITÀRIA***

La Comunitat de Concepcionistes de Maó ha preparat unes trobades de pregària per a cada darrer dimarts de mes, al vespre. Així ens ho diuen en el Full Dominical: "Des del nostre petit cenacle seguim amb molt d'interès els afanys pastorals de la nostra església diocesana i desitjam donar-los fecunditat amb una intensa vida de pregària. Sabem que el nostre bisbe Joan anima els agents de pastoral a gravar en la memòria les claus "prioritat" i "diocesà", per unificar accions conjuntes; també sabem que anima a incrementar la pregària personal i comunitària, per tal d'augmentar la dimensió missionera de l'església menorquina." Maldant d'acollir aquestes propostes del nostre pastor, hem programat conjuntament, seglars, preveres i religiosos de Maó, pregàries mensuals obertes a tothom. Tindran lloc a l'església del nostre monestir el darrer dimarts de cada mes, de 20.30 a 21.15 hores.

OCTUBRE

• ***PROFESSORS DE RELIGIÓ I MESTRES CRISTIANS***

Una vintena de Professors i Mestres de Religió es trobaren al Santuari del Toro per a la inauguració del curs. El sr. Bisbe va entregar la Missió canònica als professors i mestres de Religió dels centres docents públics i concertats. Amb les seves paraules va estimular a donar testimoni de fe en Jesús en el món escolar i a sentir-se enviats a fer-hi present l'església, mostrant-se com a persones convençudes que la visió cristiana de la vida s'ha de transmetre des del testimoni professional de qualsevol assignatura. Els objectius fonamentals que té marcats el Secretariat Diocesà d'Ensenyament són la Formació Permanent i l'Acompanyament dels Mestres Cristians. En el mateix acte tingué lloc la presentació del nou director del Secretariat, en Diego Dubon, professor de l'IES Joan Ramis i Ramis.

• ***VISITA PASTORAL A LA PARRÒQUIA DE SANT ESTEVE***

Dels dies 15 al 19 tingué lloc la visita pastoral a la parròquia de St. Esteve de Ciutadella. Posteriorment, el Consell parroquial adreçà al Sr. Bisbe una carta pública d'agraïment, de la qual n'extraïem aquestes frases:

“Sr. Bisbe, heu recorregut, pas a pas i heu trepitjat la vida de la nostra parròquia. Amb la vostra presència ens hem sentit més església, més universals. La vostra paraula i la vostra assistència ens ha fet perviure la nostra identitat missionera. Cadascú de nosaltres, i tots junts, som un do per als altres. Un regal que, donant-se, rep i, rebent, s'enriqueix. Heu viscut a prop nostre, la necessitat de reconèixer el tresor que portam a les mans i que hem de compartir, i la sort de qui comparteix sense excepcions. La varietat de la nostra pastoral, la varietat de nosaltres mateixos, la varietat que ens envolta, en fa de la nostra missió motiu de bellesa”.

“Molts són els detalls que li valoram: visita als malalts, atenció específica a tots els grups presents entre nosaltres; paraules encoratjadores i motivadores de correcció; propostes engrescadores; somriures gratificants...; el

compartir taula tres vegades. Dues, dins la intimitat de famílies que, entre moltes d'altres, valoren i animen la nostra comunitat, i una, als locals de la mateixa parròquia i entre tots els qui van voler i van poder venir. Aquesta trobada va ser qualificada, per tots, com a molt positiva i agradable. Al final, prenent el cafè, els diversos membres del Consell Parroquial explicaren a tots quins objectius i tasques desenrotllava o l'activitat que ells representen. Algú ha comentat que la seva presència a les Parròquies és oportuna i necessària. I en citava els motius: Convida a la reflexió, ens esperona i ens fa deixondir, defuig la rutina, ens sentim comunitat d'una Comunitat més gran i oberta, l'Església..."

"Des de Sant Esteve, gràcies Sr. Bisbe.

• **CONFERÈNCIA SOBRE IMMIGRACIÓ**

Caritas Menorca, amb la seva tasca contínua de treball a favor dels immigrants, convidà en Salvador Obiols Gras, Secretari general per a la immigració de la Generalitat de Catalunya, a donar una conferència, el dia 7, a l'Ateneu de Maó, amb el títol: "Catalunya, terra d'acollida". Després de fer un repàs històric del fenomen migratori, es desembocà a la realitat actual, en la que la immigració es presenta com un dels reptes forts del present segle, un fet cultural que obligarà a molts canvis. El tema de la legalitat, afirmà, no està resolt i, per part de l'immigrant, s'ha convertit en un calvari i amb una impossibilitat legal que genera autèntiques bosses de pobresa. D'altra banda, l'immigrant no pot ser-ho tota la vida. Una persona, en tres anys, hauria d'estar integrada.

El mateix ponent, al matí, havia tingut una sessió de treball amb mestres, treballadors socials d'Ajuntaments i del Consell, del SOIB, de la Tresoreria General de la S.S., d'Inspecció de Treball i de Caritas. En aquesta trobada avaluaren la Immigració i les possibles vies d'inserció.

• **VIDA CREIXENT**

El moviment cristià de Vida Creixent va inaugurar les seves trobades anuals, reunint-se per arxiprestats i amb la celebració de l'Eucaristia. A

l'Arxiprestat del Centre ho van celebrar a l'església de St. Martí des Mercadal, dia 9. A Ciutadella, dia 10, en el Santuari de Maria Auxiliadora. A Maó, dia 13, a la parròquia de Sta. Maria. El temari que servirà de punt de reflexió per aquest curs, versa sobre "La mirada cristiana als fets de vida".

- ***CATEQUESI***

El dissabte, dia 11, es va iniciar el curs catequètic, per als Catequistes, amb un recés dirigit pel Sr. Bisbe en el Santuari del Toro. El tema de reflexió i pregària va ser: "Crida i espiritualitat del Catequista". Van ser uns punts de meditació que ajudaren i animaren els catequistes a viure la seva entrega com una Missió rebuda de Jesús, que crida tots a col·laborar, a treballar en la seva vinya.

- ***FORMACIÓ PERMANENT DE PREVERES***

Els dies 16 i 17, al Santuari del Toro, els preveres es van trobar per unes jornades de formació. Les dirigí el P. Antonio Martínez Rodrigo. El tema d'estudi era el de la Immigració. L'experiència que el P. Antonio té com a capellà, que fou, d'immigrants a Alemanya, ajudà en gran mesura, a veure la complexitat del tema i a cercar actuacions pastorals. Les accions pastorals i socials que es prenguin, han de tendir a no ralentitzar el seu status d'immigrant, sinó que les nostres comunitats parroquials han d'acollir i fer participar els qui han vingut de fora.

- ***CONSELLS PARROQUIALS D'ECONOMIA***

Poc abans del dia de l'Església Diocesana, els Consells parroquials d'economia es van reunir al Toro per preparar aquesta jornada i fer un repàs a l'exercici econòmic de 2002. També se'ns va donar informació sobre la legislació recent d'exempció d'impostos que afecten a activitats eclesiàstiques.

El presente informe tiene como finalidad informar a la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los resultados de la investigación realizada en el marco del Plan de Trabajo de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación para el año 2007.

RESUMEN

El presente informe tiene como finalidad informar a la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los resultados de la investigación realizada en el marco del Plan de Trabajo de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación para el año 2007. En el presente informe se detallan los resultados de la investigación realizada en el marco del Plan de Trabajo de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación para el año 2007.

1. OBJETIVO GENERAL DE LA INVESTIGACIÓN

El objetivo general de la investigación es determinar el nivel de conocimiento que tienen los miembros de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los hechos ocurridos durante el conflicto armado interno en Colombia. Para ello se realizó una encuesta a los miembros de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los hechos ocurridos durante el conflicto armado interno en Colombia.

2. OBJETIVOS ESPECÍFICOS DE LA INVESTIGACIÓN

Los objetivos específicos de la investigación son: determinar el nivel de conocimiento que tienen los miembros de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los hechos ocurridos durante el conflicto armado interno en Colombia; determinar el nivel de conocimiento que tienen los miembros de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los hechos ocurridos durante el conflicto armado interno en Colombia; determinar el nivel de conocimiento que tienen los miembros de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los hechos ocurridos durante el conflicto armado interno en Colombia.

El presente informe tiene como finalidad informar a la Comisión de la Verdad y la Reconciliación sobre los resultados de la investigación realizada en el marco del Plan de Trabajo de la Comisión de la Verdad y la Reconciliación para el año 2007.

OCTUBRE 2003

- 11 *Catequistes*. Recés al Toro
- 16-17 *Preveres*. Formació permanent
- 17 Reunió dels quatre Delegats de Pastoral
- 18 *Vida consagrada*: Dia de convivència
- 19 *Missions*. Domund. Jornada missionera
- 25 Reunió dels Consells Parroquials d'Economia
- 26 Pregària vocacional
- 29 Consell del Presbiteri

NOVEMBRE 2003

- 8 *Caritas*: Jornada diocesana
- 9 Jornada de Pastoral Juvenil
- 9 Jornada de Teologia al Toro
- 12 *Preveres*: Recés al Seminari
- 15 *Vida consagrada*: Recés a les Concepcionistes
- 15 Consell Pastoral Diocesà
- 16 Dia de l'Església Diocesana
- 22 *Animadors de cant litúrgic*. Preparació Advent-Nadal

- 23 Crist Rei. Dia de la Catequesi
- 26 *Preveres*: Trobada amb el Bisbe
- 29 Recés d'Advent al Toro
- 30 **Inici de l'Advent**
- 30 Pregària vocacional

DESEMBRE 2003

- 10 *Preveres*: Recés d'Advent al Toro
- 25 **Festa de Nadal**
- 28 Festa de la Sagrada Família
- 29 *Preveres*: Jornada festiva

